

lojalnimi podjetji in polemizira zelo pridno proti soc. demokratičnim časopisom. Izhaja 2-krat mesečno in stane K 2.—.

KAJ GLEDAŠ ME TAKO HLADNO?

FRAN ŽGUR. PODDRAGA.

Kaj gledaš me tako hladno
z velikimi očmi?
Nekdaj sem gledal v njih nebo,
vso srečo mladih dni . . .

Vso srečo dni zaljubljenih,
a zdaj moj ves pekel —
A vendar, draga, jaz bi v njih
izgnanec rad zgorel!

Kaj gledaš me takó hladno?
Glej, zunaj cvete maj —
Drhti zaljubljeno nebo —
drhteč te čakam zdaj!

SOCIALNI TEMELJI NRAVSTVA.*) BERTA PAPPENHEIM. PREV. LEDA.

Ako se oglašam k vprašanju, ki ga označuje gornji stavek, ne mislim poskušati, da bi isto rešila v smislu, ki tvori tolikokrat središče npravstva, namreč: je-li v ustavitev nekih pogubnih prikazni našega družabnega življenja pripravnejše reglementiranje ali pa dvignjenje policijskega nadzorstva. V tem vprašanju smejo pač le strokovnjaki zahtevati popolno kompetenco.

Jaz nameravam razmotrivati to vprašanje sè stališča svoje stroke, svojega poklica kot žena — poklica, ki nam vsem nalaga dolžnost, da stopamo po svojih močeh in po priložnostih, ki jih imamo, v službo skupnosti.

*) „Die Frau“, 9. letnik, 3., zvezek za december 1901.: Die sozialen Grundlagen der Sittlichkeitsfrage, von Bertha Pappenheim. — Ta velezanimivi članek sem prevela, ker je isti nekak resumé vsega, kar smo o tem vprašanju pisali v „Slovenki“, ter se čudovito strinja zlasti s tem, kar je opetovano naglašala urednica našega lista. Morda bo tuja pisateljica imela več upliva do izvestnih krogov nego Ivanka, Nada, Leda itd. Op. prev.

Npravstva se drži mnogo podrobnosti, vsled katerih je lahko razumeti plažost, — deloma prirojeno, deloma po vzgoji vcepljeno, — ki nas navdaja, kedar se hočemo s tem vprašanjem baviti ali pa celo javno o njem govoriti. Sama sem preživela v sebi vse spremembe tega strahu, ko so me vzgajali kot »višjo hčer« — »iz dobre hiše«, v smislu Gabrijele Reuterjeve. Vem, da je med trenutoma naivnega začudenja in groznega razumevanja dolga lestvica mučnih in težkih čustev, katerih se človek vse svoje življenje ne znebi. Jasno nam mora postati, da so na svetu razmere in dogodki, ki se jih niti ne dá omeniti, ne da bi to moralno čuteče ljudi, tudi oženjene, jako mučno ne zadelo. Potem pa ni težko priti do zaključka, kako strašne boje sè sramežljivostjo, sramoto in ponižanjem mora prestati mnogo tisoč človeških bitij, dokler ne padejo tako globoko, da si smejo drugi prilaščati pravico, da hinavski o njih molčé.

Kar nam je mučno misliti in grozno si predstavljati, to naj pustimo drugim doživeti, pustimo ravnodušno, mirno?

Če bi npravstveno vprašanje pomenjalo le moralno borbo posameznikov, kateri bi, ako slučajno omagajo, za skupnost ne prišli dalje v poštev, tudi tedaj bi po mojem menenju bilo kruto, gledati to borbo in počasno padanje ljudi ter o tem zmajevati z ramami.

Toda prostitucija kot moralno hiranje in umiranje posameznikov ni npravstveno vprašanje. Ona je le grozen znak, da imamo socialne razmere, ki pospešujejo take protisocialne pojave kot posledice.

Upogled v te protisocialne posledice socialnih razmer nam je možen o mnogih prilikah. V goli jasnosti jih n. pr. spoznamo, ako čitamo število, ki jih priobčuje statistika redarstvenih zapiskov in bolniških blagajnic. Ustrašimo se o taki priliki, pa mišlimo, da se je morda skratec igral z ničlami v tiskarni ter jih nekoliko preveč nasul. Toda ne, števila so prava . . . Ta